Expertgruppen för Miljöstudier

2011-05-31

Pressmeddelande

Genvägar eller senvägar – vad kostar det oss att avstå ifrån gentekniskt förädlade grödor i jordbruket?

Mycket talar för att forskningen inom livsvetenskaperna kommer få lika stor betydelse för samhället under 2000-talet som forskningen inom fysik och kemi under 1900-talet. Mot den bakgrunden är det olyckligt att molekylärbiologins och bioteknikens tillämpningar inom flera centrala kunskapsområden har hamnat i ett opinionsmässigt dödläge i Europa. Det finns en utbredd misstro mot genteknik i jordbruket. Samtidigt hävdar många att genteknik bidrar till både ökad produktivitet och bättre miljö. I en rapport till Expertgruppen för miljöstudier fördjupar och konkretiserar professor Torbjörn Fagerström och professor Sören Wibe diskussionen samt analyserar de samhällsekonomiska effekterna av gentekniskt förädlade grödor(GM-grödor) i jordbruket.

I rapporten beräknar författarna det samhällsekonomiska värdet av att odla GM-grödor för svenska såväl som för europeiska förhållanden. Rapportens hävdar att GM-grödor bidrar till både ökad produktivitet och bättre miljö. I första hand omfattar analysen GM-grödor som redan finns på marknaden och skulle kunna odlas i Sverige, men två framtidsscenarier som bygger på realistiska tillämpningar av genteknik presenteras även. En övergång till att odla bladmögelresistent potatis och herbicidresistent raps och sockerbeta skulle vid full acceptans ge en årlig samhällsekonomisk vinst motsvarande cirka 5, 11 och 14 procent av produktionens värde för potatis, raps respektive sockerbeta. Till detta kommer de miljövinster som inte återspeglas i priserna på bekämpnings- och gödselmedel. Inom en snar framtid kommer det att finnas ett GM-vete som kräver mindre vatten, mindre kemisk bekämpning av svampsjukdomar och mindre kvävegödsling. En övergång till GM-vete ger en vinst som med marginal överstiger de tre ovanstående grödorna. I ett mer visionärt scenario har alla spannmålsgrödor gjorts om till fleråriga varianter. Detta skulle innebära mycket stora miljövinster i form av ökat koldioxidupptag, minskat näringsläckage och minskad traktorkörning.

Uppdraget att skriva rapporten gavs ursprungligen till professorerna Torbjörn Fagerström och Sören Wibe tillsammans. Wibe avled emellertid i slutfasen av arbetet med rapporten. Den kom därmed att bli hans sista vetenskapliga arbete. För att, så långt möjligt, slutföra arbetet i hans anda anlitade Expertgruppen Wibes mångårige vän och kollega professor Karl-Gustaf Löfgren, Umeå universitet.

Rapporten går att ladda ned från Expertgruppen för miljöstudiers hemsida:
www.ems.expertgrupp.se

Kontakt: Torbjörn Fagerström 070-519 20 22
Magnus Allgulin, Expertgruppen för miljöstudier 08-405 13 66